

Бүлэг 3

МӨНГӨНИЙ СЕКТОР

3.1. Инфляц

3.2. Мөнгө ба санхүүгийн салбар

3. МӨНГӨНИЙ СЕКТОР ТОЙМ

Инфляц 2025 оны 1 дүгээр улиралд 9.1 хувьд хүрч, төв банкны зорилтоос өндөр түвшинд хадгалагдлаа. Эдийн засгийн дотоод идэвхжил үргэлжилснээр эрэлтийн гаралтай инфляц өсөхийн зэрэгцээ нийлүүлэлтийн шалтгаантай үнийн өсөлт эрчимжсэн байна. Төв банкнаас мөнгөний бодлогын хүүг 2 нэгж хувиар нэмэгдүүлж, 12 хувьд хүргэв. Арилжааны банкнуудын зээлийн өсөлт өндөр хэвээр хадгалагдаж, мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтөд голлох нөлөө үзүүлсээр байна. Мөн банкны салбарын зээлийн чанар болон ашигт ажиллагаа тогтвортой хадгалагдлаа.

3.1. Инфляц

46. Инфляц 2025 оны 1 дүгээр улиралд төв банкны зорилтот түвшнээс өндөр хадгалагдав. Инфляц 2025 оны 3 дугаар сард 9.1 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 2.9 нэгж хувиар⁶ өслөө. Инфляцын 2.3 нэгж хувийг хүнсний бараа, 2.1 нэгж хувийг орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлш, 1.1 нэгж хувийг хувцас, бөс бараа, гутлын бүлэг, 1.0 нэгж хувийг боловсролын үйлчилгээ бүрдүүллээ. Инфляц өмнөх оны мөн үеэс 2.9 нэгж хувиар эрчимжихэд өрхийн цахилгааны төлбөр, орон сууцны түрээсийн зардал, автомашин, автобусны билетийн үнийн өсөлт голчлон нөлөөлсөн байна.

47. Импортын болон дотоодын бараа, үйлчилгээний инфляц өсөх хандлагатай байв. Импортын барааны инфляц 2025 оны 3 дугаар сард 5.1 хувь гарч, өмнөх оны мөн үеэс 1.2 нэгж хувиар өсөж, нийт инфляцын 27 хувийг бүрдүүллээ. Импортын инфляцын 91 гаруй хувийг хүнсний бус барааны үнийн өсөлт тайлбарлаж байна. Үүнд, хувцас, бөс бараа, гутал болон автомашины үнийн өсөлт голлон нөлөөлсөн байна. Дотоодын бараа, үйлчилгээний инфляц 2025 оны 3 дугаар сард 12.8 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 4.4 нэгж хувиар эрчимжиж, нийт инфляцын 73 хувийг

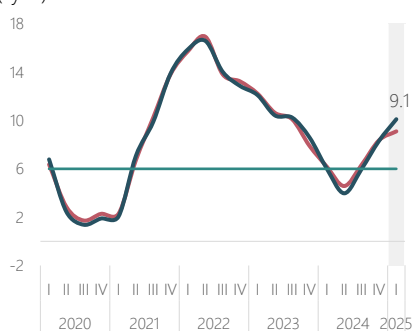
бүрдүүлсэн байна. Дотоодын инфляцад хүнс болон үйлчилгээний үнийн өсөлт голлох нөлөөтэй байна. Тодруулбал, 2025 оны 3 дугаар сард үйлчилгээний үнэ өмнөх оны мөн үеэс 16.6 хувиар өсөж, өмнөх оны мөн үеэс 10.2 нэгж хувиар эрчимжиж, инфляцын 4.0 нэгж хувийг бүрдүүлжээ. Үйлчилгээний үнийн өсөлт эрчимжихэд өрхийн цахилгааны төлбөр, орон сууцны түрээс болон нийтийн хоолны үйлчилгээний үнэ өссөн нь нөлөөлөв.

48. Эрэлт, нийлүүлэлтийн шалтгаантай инфляц эрчимжлээ. Эрэлтийн (суурь) инфляц 2025 оны 1 дүгээр улиралд 9.4 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 3.5 нэгж хувиар эрчимжсэн байна. Үүнд эдийн засгийн дотоод идэвхжил хадгалагдсан болон цахилгааны тарифын шинэчлэлээс үүдэлтэй шууд бус нөлөө зэрэг хүчин зүйлс нөлөөллөө. Эрэлтийн инфляц нийт инфляцын дийлэнх буюу 64 хувийг тайлбарлаж байна. Нийлүүлэлтийн гаралтай инфляц 2025 оны 1 дүгээр улирлын эцсийн байдлаар 8.6 хувь гарч, өмнөх оны мөн үеэс 1.9 нэгж хувиар эрчимжсэн байна. Нийлүүлэлтийн инфляц эрчимжихэд өрхийн цахилгааны тариф нэмэгдсэн болон малын зүй бус хорогдолтой холбоотойгоор махны үнэ өссөн нь нөлөөлөв.

Зураг 3.1. Инфляцын бүрэлдэхүүн

1.Инфляц ба зорилтот түвшин

(хувь)

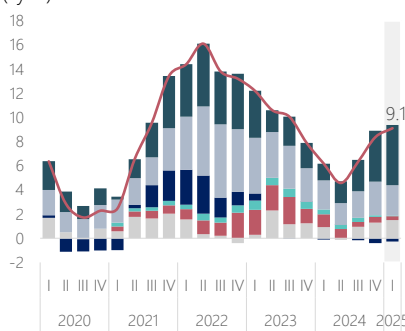
— Жилийн инфляц /Улс/
— Жилийн инфляц /УБ/

Эх сурвалж: УСХ

Тэмдэглэл: Улирлын инфляцын хувь хэмжээг улирлын сүүлийн саруудаар тооцов.

2.Инфляцын бүрэлдэхүүн

(хувь)

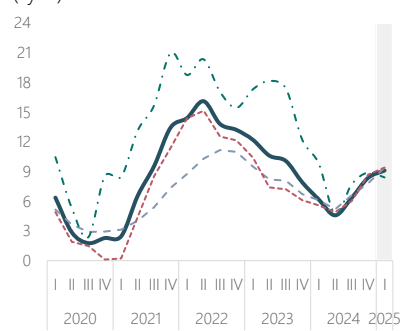
— Мах
— Талх, гурил, будаа
— Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн
— Шатахуун
— Бусад импортын бараа
— Бусад дотоодын бараа
— Инфляц

Эх сурвалж: УСХ

Тэмдэглэл: Инфляцад өндөр хувь нэмэртэй бараа болон бүлгээр нийт инфляцыг задлан харуулав.

3.Суурь инфляц

(хувь)

— Жилийн инфляц
— Суурь инфляц
— Хүнсний инфляц
— Хүнсний бус инфляц

Эх сурвалж: УСХ

Тэмдэглэл: Суурь инфляцыг хүнс, шатахуун ба хатуу түлшийг нийт инфляцаас хасаж тооцов.

⁶ Үндэсний Статистикийн Хорооноос 2025 оны 2 дугаар сараас эхлэн инфляцыг тооцдог хэрэглээний бараа, үйлчилгээний 2020 оны суурийг 2023 оноор шинэчилж,

тооцоолж эхэлсэн. 2023 оны шинэчилсэн суурьтай тооцооллоор инфляц 2024 оны 3 дугаар сард 6.2 хувь байна.

49. Хүнсний ба хүнсний бус бараа, үйлчилгээний инфляц өмнөх улирлаас өслөө. Хүнсний барааны инфляц 2025 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 8.4 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.4 нэгж хувиар буурсан байна. Нийт инфляцын 2.3 нэгж хувийг бүрдүүлсэн хүнсний инфляц өмнөх оны мөн үеэс саарахад талх, гурил, будаа, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, өндөгний үнийн өсөлт саарсан нь голчлон нөлөөлсөн байна. Харин мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ өмнөх оны мөн үеэс 17.5 хувиар өссөнөөр инфляцыг 1.5 нэгж хувиар нэмэгдүүлэх нөлөө үзүүлжээ. Түүнчлэн, хүнсний бус бараа, үйлчилгээний инфляц 9.4 хувь хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 4.5 нэгж хувиар өслөө. Хүнсний бус инфляц өмнөх улирлаас эрчимжигдэж орон сууцны бодит түрээсийн үнэ өмнөх оны мөн үеэс 48.5 хувиар, өрхийн цахилгааны төлбөр 65 хувиар, суудлын автомашины үнэ 10.9 хувиар болон хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 8.5 хувиар тус тус өссөн нь голлох нөлөө үзүүлэв.

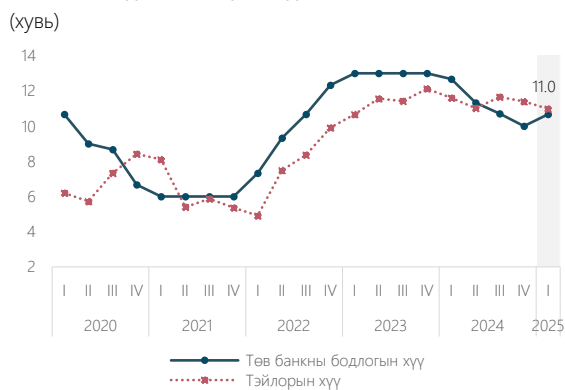
50. Олон улсад чингэлэг тээврийн үнэ өмнөх оны мөн үеэс буурсан бол хүнсний үнийн индекс өссөн байна. Дэлхийн чингэлэг тээврийн үнэ Улаан тэнгис дэх Суэцийн сувагт үүссэн халдлагын нөлөөгөөр 2024 оны 2 дугаар сараас хойш эрчтэй өсөөд байсан бол 2024 оны 8 дугаар сараас аажмаар буурч эхэлсэн. Дэлхийн

чингэлэг тээврийн үнэ 2025 оны 1 дүгээр улирлын эцсийн байдлаар 40 фут чингэлэг тутам 2,168 ам.доллар болж, өмнөх оны мөн үеэс 26 хувиар буурсан бол цар тахлын өмнөх үеэс 57.2 хувиар өндөр байна. Хүнсний үнийн индекс 2025 оны 1 дүгээр улирлын эцэст 127.1 болж, өмнөх оны мөн үеэс 6.9 хувиар өслөө. Дэлхийн зах зээл дээр мах, ургамлын тосны үнэ өссөн бол үр тариа, элсэн чихрийн үнэ буурч, сүүн бүтээгдэхүүний үнэ тогтвортой хадгалагдсан байна. 2025 оны 3 дугаар сарын байдлаар Хятад, Япон, Киргизстан, Турк, Шри-Ланк, Америк, Их-Британи улсууд болон Евро бүсийн инфляц буурсан бол Гүрж, Казакстан, Солонгос, Орос улсуудын инфляц өссөн байна.

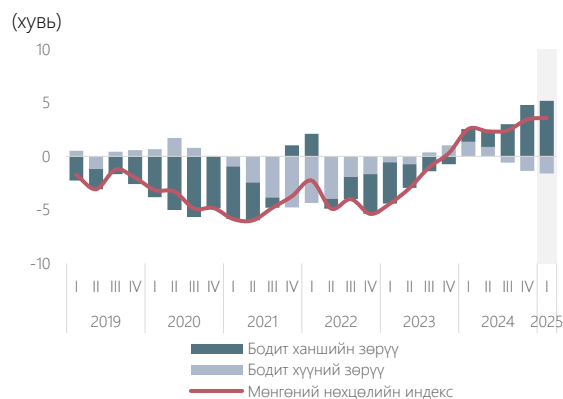
51. Бодлогын хүү зохистой түвшинд байна. Төв банкнаас 2025 оны 3 дугаар сард бодлогын хүүг 2 нэгж хувиар нэмэгдүүлж, 12 хувьд хүргэсэн ба 2025 оны 1 дүгээр улирлын бодлогын хүүний дундаж түвшин 10.7 хувь байна. 2025 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар бодлогын хүүний зохистой утгыг илэрхийлэх Тэйлорын дүрмээр тооцсон хүү 11.0 хувь байгаа нь бодлогын хүүний дундаж түвшинтэй нийцтэй байна. Түүнчлэн, 2025 оны 1 дүгээр улиралд бодит хүүний зөрүү мөнгөний нөхцөлийг сулруулах нөлөө өмнөх улирлаас нэмэгдлээ. Харин бодит ханшийн зөрүүний мөнгөний нөхцөлийг чангаруулах нөлөө өссөн үзүүлэлттэй байна. Зээлийн өсөлт өндөр

Зураг 3.2. Тэйлорын хүү, мөнгөний нөхцөлийн индекс

1.Бодлогын хүү ба Тэйлорын хүү

2.Мөнгөний нөхцөлийн индекс

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол

Тэмдэглэл: Тэйлорын дүрмээр тооцсон хүү нь бодлогын хүүний зохистой утгыг илэрхийлэх бөгөөд өмнөх улирлын бодлогын хүү, инфляц, инфляцын хүлээлт, нэрлэсэн хүү зэрэг хувьсагчдыг агуулсан тэгшитгэл юм.

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол

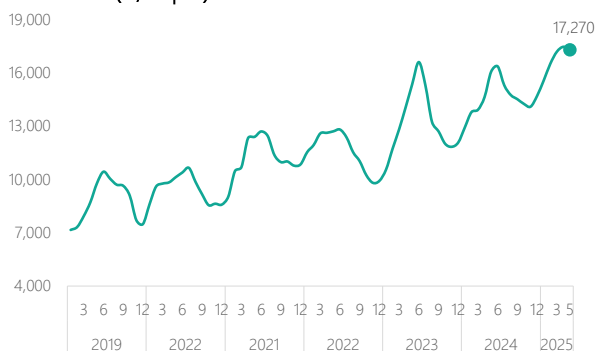
Тэмдэглэл: Мөнгөний нөхцөлийн индекс нь эдийн засаг дахь мөнгөний бодлогын нөлөөг хэмжих үзүүлэлт юм. Мөнгөний нөхцөлийн индексийг Мөнгөний бодлогын шинжилгээний GAP арга зүйг ашиглан тооцоолов.

хадгалагдахын зэрэгцээ геополитикийн тогтворгүй байдал, тарифын бодлого зэрэг инфляцыг нэмэгдүүлэх эрсдэлүүд хадгалагдаж

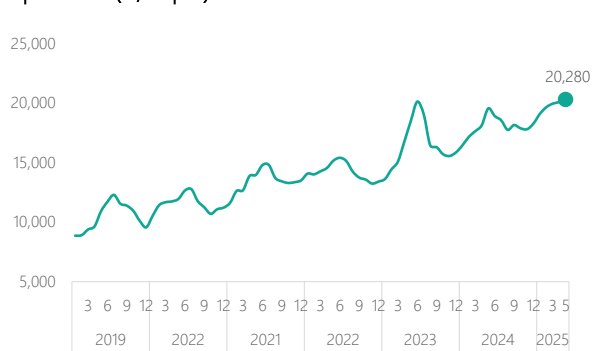
байгаа тул бодлогын хүүг зохистой түвшинд хадгалах шаардлагатай байна.

Зураг 3.3. Голлох бүтээгдэхүүний үнэ

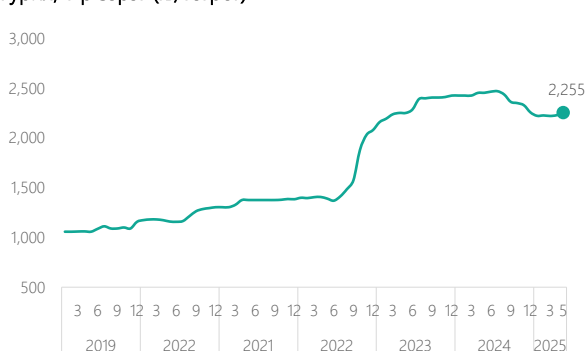
1.Хонины мах (кг/төгрөг)

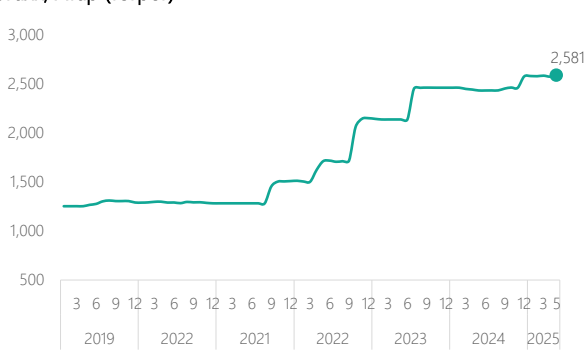
2.Үхрийн мах (кг/төгрөг)

3.Гурил, 1-р зэрэг (кг/төгрөг)

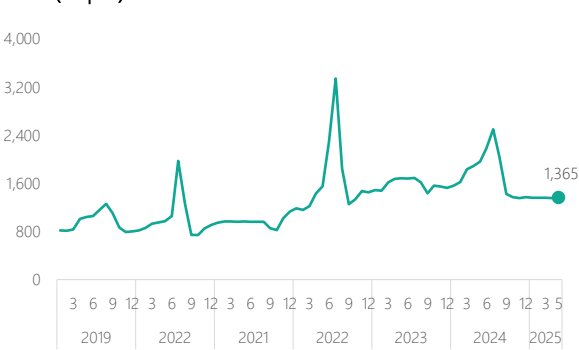
4.Талх, Атар (төгрөг)

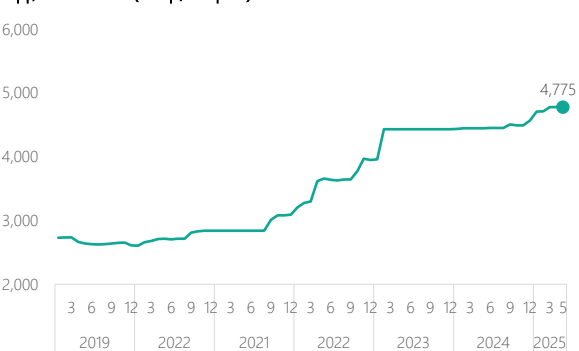
5.Ургамлын тос (төгрөг)

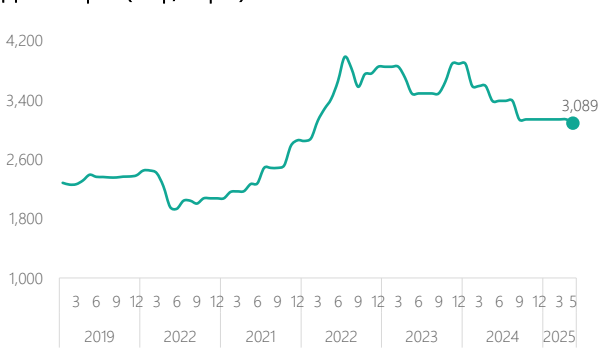
6.Төмс (төгрөг)

7.Сүү, савласан (литр/төгрөг)

8.Дизель түлш (литр/төгрөг)

Эх сурвалж: ҮСХ

Тэмдэглэл: Голлох зарим бүтээгдэхүүний үнийн динамикийг сараар харуулав.

3.2. Мөнгө ба санхүүгийн салбар

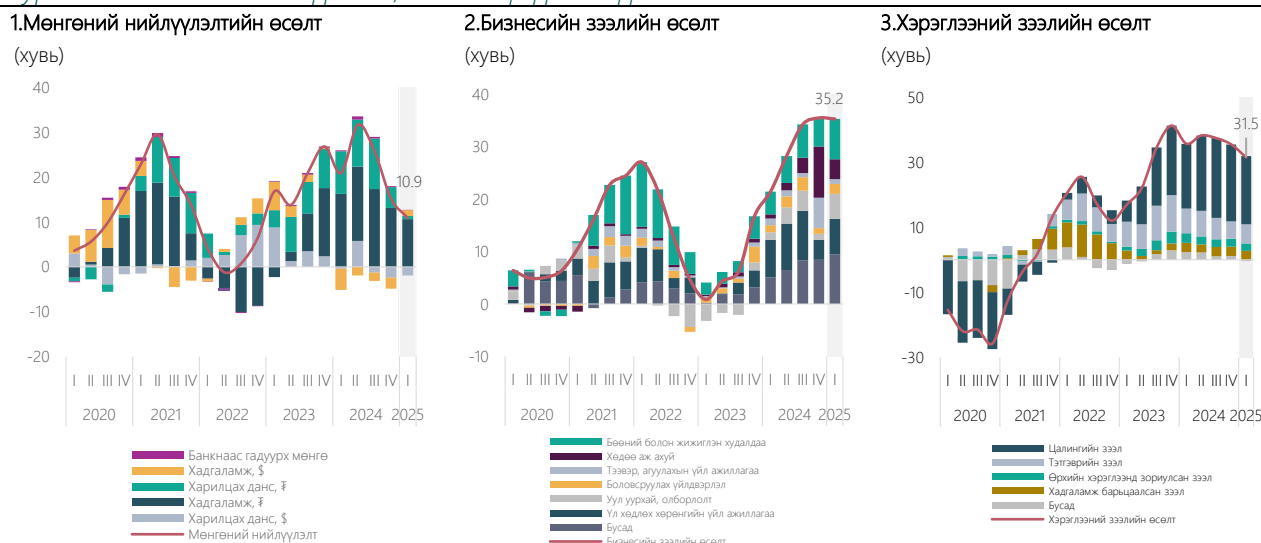
52. Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт саарлаа. Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт 2025 оны 1 дүгээр улирлын эцэст 10.9 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 10.0 нэгж хувиар буурлаа. Эх үүсвэр талаас төгрөгийн хадгаламж мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийг голлон бүрдүүлж байна. Тухайлбал, мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийн 10.7 нэгж хувийг төгрөгийн хадгаламж, 0.7 нэгж хувийг төгрөгийн харилцах, 1.2 нэгж хувийг гадаад валютын хадгаламж, 0.2 нэгж хувийг хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө бүрдүүлсэн бол гадаад валютын харилцах 1.9 нэгж хувиар бууруулах нөлөө үзүүлээ. Байршуулалт талаас мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийн 22.9 нэгж хувийг дотоод цэвэр актив бүрдүүлсэн бол гадаад цэвэр актив 12.0 нэгж хувиар бууруулах нөлөө үзүүлсэн байна. Үүнд, 2025 оны 3 сард гаднын санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор гадаад цэвэр активын өсөлт саарсан нь мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт саарахад голлон нөлөөлсөн байна. Харин дотоодын зээлийн өсөлт өндөр хэвээр хадгалагдсанаар дотоод цэвэр актив өсжээ.

53. Зээлийн өсөлт өндөр хэвээр байна. Банкны салбарын зээлийн үлдэгдэл 2025 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 38.6 их наяд төгрөг болж, жилийн өсөлт 33.5 хувьд хүрсэн байна. Нийт зээлийн үлдэгдлийн 68 хувь буюу 26.3 их наяд

төгрөгийг бизнесийн зээл, 32 хувь буюу 12.3 их наяд төгрөгийг хэрэглээний зээл бүрдүүлж байна. Бизнесийн зээлийн үлдэгдлийн өсөлт 2025 оны 1 дүгээр улиралд 34.4 хувь болж, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 13 нэгж хувиар эрчимжсэн байна. Бизнесийн зээлийн өсөлтөд бөөний болон жижиглэн худалдааны зээл өмнөх оны мөн үеэс 27.1 хувиар, үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагааны зээл 31 хувиар, уул уурхай, олборлолтын зээл 61 хувиар, хөдөө аж ахуйн зээл 153.1 хувиар тус тус өссөн нь голлох нөлөө үзүүлжээ. Хэрэглээний зээлийн үлдэгдлийн өсөлт 2025 оны 1 дүгээр улиралд 31.5 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 4.2 нэгж хувиар саарсан байна. 2023 оноос хойш дундаж цалин тасралтгүй өссөнөөр цалингийн зээлийн өсөлт хэрэглээний зээлийн өсөлтөд голлох нөлөөтэй байлаа. Мөн түүнчлэн, өр ба орлогын хязгаарлалтгүй тэтгэврийн болон хадгаламж барьцаалсан зээл нэмэгдсэн нь хэрэглээний зээлийн өсөлтөд нөлөөлжээ. Цалингийн зээл өмнөх оны мөн үеэс 43 хувиар, тэтгэврийн зээл 39 хувиар, хадгаламж барьцаалсан зээл 19.1 хувиар тус тус өссөн байна.

54. Бизнесийн зээлийн олголт сэргэж, хэрэглээний зээлийнх саарч эхэллээ. Банкны салбарын 2025 оны 1 дүгээр улиралд шинээр олгосон нийт зээлийн хэмжээ 14.7 их наяд төгрөг

Зураг 3.4. Мөнгөний нийлүүлэлт, зээлийн үзүүлэлтүүд

болж, өмнөх оны мөн үеэс 3.0 их наяд төгрөгөөр буюу 26.1 хувиар өслөө. Шинээр олгосон зээлийн 61 хувийг бизнесийн зээл, 39 хувийг хэрэглээний зээл бүрдүүлж байна. Шинээр олгосон зээлийн жилийн өсөлт 2025 оны 1 дүгээр улиралд бизнесийн зээлийн хувьд 28.6 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 15.8 нэгж хувиар саарлаа. Бизнесийн шинээр олгосон зээлийн өсөлтөд бөөний болон жижиглэн худалдаа, санхүү болон даатгалын үйл ажиллагаа, барилга, уул уурхайн салбаруудад зээл олголт нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна. Харин шинээр олгосон хэрэглээний зээлийн өсөлт 2025 оны 1 дүгээр улиралд 22.3 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд 4.8 нэгж хувиар саарчээ. Шинээр олгосон хэрэглээний зээлийн өсөлтөд цалин, тэтгэврийн болон хадгаламж барьцаалсан зээл голчлон нөлөөллөө. Төв банк 2025 оны 3 дугаар сард шинээр олгох хэрэглээний зээлийн хувьд мөрдөгдөх өр ба орлогын харьцааг 50 хувь болгон шинэчилж, тэтгэвэр, тэтгэмж барьцаалсан зээлд сарын төлбөрөө төлсний дараах зээлдэгчийн үлдэх орлого нь хүн амын амьжиргааны доод түвшнээс доошгүй байхаар тогтоох шийдвэрийг гаргаж, хэрэглээний зээлийн нөхцөлийг чангарууллаа.

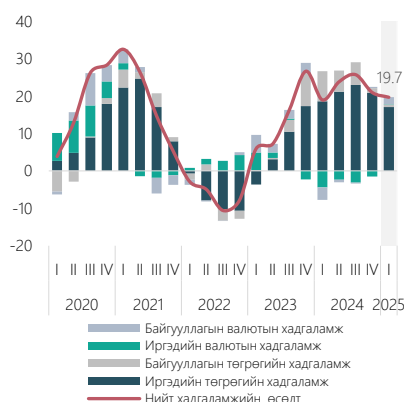
55. Банкны салбарын чанаргүй зээлийн хэмжээ тогтвортой буурсан хэдий ч өмнөх улирлаас өслөө. Чанаргүй зээлийн нийт хэмжээ 2025 оны 1

дүгээр улирлын байдлаар 2 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 0.4 хувиар буурсан боловч өмнөх улирлаас 9.4 хувиар өсжээ. Чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 5.3 хувь байна. Чанаргүй зээлийн 17.8 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэл, 16.3 хувийг барилга, 14.6 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, 14.4 хувийг цалин, 12.3 хувийг уул уурхай, олборлолтын зээл бүрдүүлж байна. Банкны салбарын зээлийн чанар өмнөх улирлаас муудахад цалин болон бөөний болон жижиглэн худалдааны зээл голлон нөлөөлөв.

56. Иргэдийн төгрөгийн хадгаламжийн өсөлт өндөр хэвээр байна. Банкнуудын нийт хадгаламж 2025 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 26.9 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 19.7 хувиар өслөө. Үүнээс иргэдийн хадгаламж 22.5 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 20.6 хувиар өссөн байна. Тодруулбал, иргэдийн төгрөгийн хадгаламж 19.0 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 25.4 хувиар өссөн бол иргэдийн валютын хадгаламж 3.5 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.1 хувиар өслөө. Харин байгууллагын нийт хадгаламж 4.4 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 15.2 хувиар өслөө. Байгууллагын төгрөгийн хадгаламж 3.0 их наяд болж, өмнөх оны мөн үеэс 5.4 хувиар, валютын хадгаламж 1.4 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 43.2 хувиар өссөн байна. Төгрөгийн

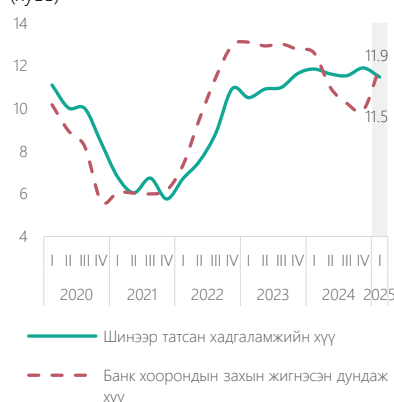
Зураг 3.5. Хадгаламжийн жилийн өсөлтийн бүрэлдэхүүн, хүүгийн үзүүлэлтүүд

1.Хадгаламжийн өсөлт
(хувь)

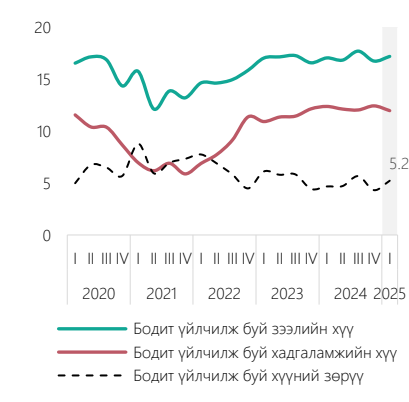
Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

2. Банк хоорондын захын хүү болон шинээр татсан хадгаламжийн хүү
(хувь)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

3.Бодит үйлчилж буй хүү
(хувь)

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол, Монголбанк

Тэмдэглэл: Бодит үйлчилж буй хүү=(1+Зарласан хүүгийн хувь/хүү бодох давтамж)^(Хүү бодох давтамж)-1

хадгаламжийн үлдэгдэлд жигнэсэн дундаж хүү 2025 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 11.8 хувь байгаа бол валютын хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү 4.0 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 0.1 ба 0.4 нэгж хувиар тус тус өсжээ. Иргэдийн төгрөгийн хадгаламжийн өсөлтөд өрхийн бодит орлогын өсөлт гол нөлөө үзүүлээ.

57. Активын долларжилтын түвшин өмнөх оны мөн үеэс буурлаа. Мөнгөний нийлүүлэлтэд эзлэх гадаад валютын харилцах ба хадгаламжийн хэмжээ 2025 оны 1 дүгээр улиралд 22.2 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 3.1 нэгж хувиар буурсан байна. Активын долларжилтын түвшин буурахад гадаад валютын харилцах өмнөх оны мөн үеэс 14.5 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.

58. Банк хоорондын захын жигнэсэн дундаж хүү өсөв. Мөнгөний бодлогын хүү 2025 оны 3 дугаар сард 2 нэгж хувиар өсөж, 12 хувьд хүрсэн. Банк хоорондын захын жигнэсэн дундаж хүү 2025 оны 1 дүгээр улиралд 11.9 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.7 хувиар буурсан бол өмнөх улирлаас 2 нэгж хувиар өссөн байна.

59. Зээл болон хадгаламжийн бодит үйлчилж буй хүүгийн зөрүү 2025 оны 1 дүгээр улиралд өслөө. Арилжааны банкнуудын бодит үйлчилж буй зээлийн хүү 2025 оны 1 дүгээр улиралд 17.2 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.1 нэгж хувиар, өмнөх улирлаас 0.4 нэгж хувиар өсжээ. Харин бодит үйлчилж буй хадгаламжийн хүү 12.0 хувь болж өмнөх оны мөн үеэс 0.4 нэгж хувиар, өмнөх улирлаас 0.4 нэгж хувиар тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна. Зээл ба хадгаламжийн бодит үйлчилж буй хүүгийн зөрүү өмнөх оноос 0.6 нэгж хувиар, өмнөх улирлаас 0.9 нэгж хувиар өсөв. Бодит үйлчилж буй хүүгийн зөрүү нэмэгдэхэд мөнгөний бодлогын хүү 2 нэгж хувиар өссөн нь нөлөөллөө.

60. Зээлийн тэлэлт сэргэх хандлагатай байна. 2024 оны 4 дүгээр улиралд нийт зээл дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 45.9 хувьд хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 7.8 нэгж хувиар өссөн

байна. Зээлийн тэлэлт 2022-2023 онд саарсан байсан бол 2024 онд эдийн засгийн идэвхжилийн нөлөөгөөр сэргэж эхэллээ. Мөн банкны салбарын нийт зээл ба хадгаламжийн харьцаа 2025 оны 1 дүгээр улиралд 1.44 болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.15 нэгж хувиар, өмнөх улирлаас 0.05 нэгж хувиар тус тус өсжээ. Уг харьцаа өсөхөд банкны салбарын зээлийн өндөр өсөлт болон банкнуудын ашигт ажиллагаа сайжирсан нь нөлөөлсөн байна. Зээл ба хадгаламжийн харьцаа хэт өндөр болсноор хөрвөх чадварын эрсдэлийг нэмэгдүүлж байна.

61. Банкны салбарын ашигт ажиллагаа тогтвортой түвшинд хадгалагдаж байна. Банкны салбарын активын өгөөж 2025 оны 1 дүгээр улиралд 2.4 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.4 нэгж хувиар, өмнөх улирлаас 0.2 нэгж хувиар буурлаа. Хэдийгээр банкны салбарын активын өгөөж өмнөх оны мөн үеэс буурсан ч 2 хувиас дээш хадгалагдаж байгаа нь банкнуудын ашигт ажиллагаа өндөр байгааг илтгэж байна. Банкнуудын ашигт ажиллагаа сайжрахад эх үүсвэр талаас төгрөгийн хадгаламж нэмэгдсэн болон зээлийн чанар сайжирсан нь голлох нөлөө үзүүлээ.

62. Банк бус санхүүгийн байгууллагын зээлийн үлдэгдлийн өсөлт өндөр хэвээр байна. 2025 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар нийт 575 банк бус санхүүгийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд нийт зээлийн хэмжээ 6.3 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оноос 55.1 хувиар өссөн байна. Нийт олгосон зээлийн 94.1 хувийг иргэдэд, 5.9 хувийг хуулийн этгээдэд олгосон зээл бүрдүүлжээ. 2025 оны 1 дүгээр улиралд банк бус санхүүгийн байгууллагуудын нийт зээлдэгчдийн 88.7 хувь буюу 2.3 сая харилцагч финтек зээлийн үйлчилгээгээр 1.8 их наяд төгрөгийн зээл авсан байна. Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын олгосон зээлийн жинлэсэн дундаж хүү сарын 3.5 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 0.1 нэгж хувиар буурчээ.

Хүснэгт 3. Санхүүгийн салбарын эмзэг байдал

		Зээлийн тэлэлт	Хөрөнгийн чанар	Ашигт ажиллагаа	Төлбөр гүйцэтгэх чадвар	Хөрвөх чадвар
		Нийт зээл/ДНБ (%)	Чанаргүй зээл/Нийт зээл (%)	Банкны активын өгөөж (%)	Зээл/Хадгаламж (%)	Хөрвөх актив/Богино хугацаат өр төлбөр (%)
2020	I	44.8	10.8	0.3	123	56.4
	II	45.4	11.1	1.2	114	47.6
	III	45.4	11.4	1	104	46.7
	IV	45	11.8	0.5	95	57.6
2021	I	39.1	11.5	1.1	95	56.6
	II	42.4	10.3	2.2	100	61.6
	III	44.8	9.9	1.5	105	55.2
	IV	46.2	10	0.7	110	60.5
2022	I	39.9	9.7	2	123	49.8
	II	42.4	9	3.5	128	50.6
	III	41.5	11.2	1.3	134	47.5
	IV	40.1	9.2	2.8	127	64.2
2023	I	32.3	9.6	2.4	122	54.3
	II	35.6	8.7	2.7	131	55.4
	III	36.3	8.5	2.4	131	57.9
	IV	38.1	7.5	2.6	124	68
2024	I	36.1	7.1	2.8	129	66.3
	II	41.5	5.9	3.4	139	62.8
	III	43.7	5.7	2.3	141	60.1
	IV	45.9	5.1	2.6	139	66.9
2025	I	-	5.3	2.4	144	63.7

Тэмдэглэл: Хөрвөх активыг касс дахь бэлэн мөнгө, төв банк дахь харилцах ба хадгаламж, төв банкны үнэт цаасны нийлбэрээр тооцов.

Эх сурвалж: ЭЗХЯ-ны тооцоолол